

Minister Klimatu i Środowiska

DGL-WOZ.0500.7.2026.JW
4340666.17668211.14382422
Warszawa, 11-05-2026

Dotyczy: Odpowiedzi na interpelację Posła Kamila Wnuka (K10INT16696)

W sprawie: kopalni na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT16696 Posła Kamila Wnuka przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska oraz podkreślam, że Ministerstwo dostrzega i analizuje wszystkie zgłaszane stanowiska, w tym głosy mieszkańców, samorządów i organizacji społecznych.

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska zamierza nadal procedować uznanie złóż „Zawiercie 3” oraz „Zawiercie 1” za złoża strategiczne pomimo wyraźnego sprzeciwu mieszkańców, samorządów i organizacji społecznych?

Minister Klimatu i Środowiska jako organ administracji geologicznej, działa na podstawie oraz w granicach prawa. Okoliczność, że część środowisk jest przeciwna uznaniu złóż cynku i ołowiu za złoża strategiczne nie może spowodować, że organ odstąpi od realizacji zadań, za których prawidłową realizacją odpowiada. Realizacja zadań w tym obszarze podlega regularnym kontrolom zewnętrznym, w szczególności przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Jednocześnie należy wskazać, że w związku z prowadzonymi w ministerstwie postępowaniami dotyczącymi złóż strategicznych zgłaszane są różne, często wykluczające się postulaty. Część środowisk, mająca świadomość znaczenia surowców dla rozwoju gospodarczego kraju postuluje przyspieszenie prowadzenia postępowań o uznanie złóż kopalni za złoża strategiczne oraz objęcie nimi również innych złóż.

Należy również zwrócić uwagę na to, że w społeczeństwie istnieją błędne wyobrażenia o skutkach przedmiotowego postępowania, dlatego należy podkreślić, że:

- 1) niezależnie od tego, czy określone złoża kopaliny zostaną uznane za złoża strategiczne, podlega ustawowej ochronie od ponad 45 lat;
- 2) uznanie złoża kopaliny za złoża strategiczne nie oznacza budowy kopalni, ponieważ udzielenie koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża odbywa się w innym postępowaniu, po wcześniejszym uzgodnieniu takiej koncesji z wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta.

Postępowania dotyczące złóż strategicznych realizowane są na podstawie art. 94a ustawy – Prawo geologiczne i górnicze¹ (dalej jako „P.g.g.”).

---

¹ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 69),

Proces ten odbywa się z poszanowaniem prawa, zasad zrównoważonego rozwoju, ale również w dialogu z władzami lokalnymi oraz mieszkańcami. Przedstawione stanowiska samorządów i organizacji społecznych będą analizowane w toku postępowań o uznanie złóż rud cynku i ołowiu za strategiczne.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska podkreśla, że celem tego rodzaju postępowań jest zapewnienie ochrony złóż surowców istotnych dla bezpieczeństwa surowcowego i rozwoju gospodarczego państwa, przy jednoczesnym zachowaniu transparentności procesu oraz umożliwieniu pełnego przedstawienia stanowisk wszystkich stron.

2. Czy Pani Minister uważa, że interes państwa w zakresie zabezpieczenia surowców usprawiedliwia podejmowanie decyzji wbrew interesowi lokalnych społeczności, których codzienne życie, zdrowie i bezpieczeństwo mogą zostać trwale naruszone?

Minister właściwy ds. środowiska działa na podstawie przepisów prawa, realizując powierzone mu zadania w dziale środowisko, związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, jakimi są złoża kopalin (art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy o działach administracji rządowej²).

Należy podkreślić, że uznanie złoża za strategiczne nie oznacza rozpoczęcia wydobycia, zatem nie może wpłynąć na codzienne życie, zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. Rozstrzygnięcie to oznacza wyłącznie, że istnieją obiektywne i merytoryczne przesłanki do uznania, że określone złożo kopaliny jest ważne dla gospodarki kraju. Rozwiązanie to ma charakter zabezpieczający i długoterminowy, a jego celem jest ochrona interesu publicznego przy jednoczesnym uwzględnianiu zasad zrównoważonego rozwoju.

Bez względu na obecne lub przyszłe plany eksploatacji minister ma obowiązek ochrony złóż kopalin w celu zabezpieczenia dostępu do surowców dla obecnych oraz przyszłych pokoleń. Wszystkie złoża kopalin na terenie Polski niezmiennie, od kilkudziesięciu lat są objęte ochroną wynikającą z obowiązujących przepisów prawa, a gospodarowanie nimi powinno odbywać się zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego.

Złoża kopalin podlegają ochronie na mocy następujących przepisów:

- art. 95 i 96 P.g.g.,
- art. 72 i 125 ustawy - Prawo ochrony środowiska³,
- art. 7 ust. 2 pkt 3 lit. c i art. 13b pkt 3 lit. h ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴,
- art. 1 pkt 4 i art. 3 ustawy o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju⁵.

3. Czy Ministerstwo sporządziło analizę pełnych kosztów społecznych, środowiskowych i gospodarczych potencjalnej inwestycji wydobywczej, obejmującą skutki dla zasobów wodnych, rolnictwa, turystyki, zdrowia mieszkańców i jakości życia w regionie? Jeśli tak, proszę o przedstawienie jej głównych wniosków.

Postępowanie o uznanie złoża kopaliny za złożo strategiczne nie przewiduje przeprowadzenia takiej analizy. Decyzje dotyczące realizacji inwestycji, w szczególności jej

---

² ustawa z dnia 4 września 1997 r., o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1275 ze zm.),

³ ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.),

⁴ ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538),

⁵ ustawa z dnia 6 lipca 2001 r o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1235),

wpływu na środowisko, są podejmowane w ramach innych postępowań oraz wówczas podlegają analizie.

4. Czy Ministerstwo posiada ekspertyzy potwierdzające, że planowana działalność wydobywcza nie zagrazi zasobom wody pitnej oraz nie doprowadzi do obniżenia poziomu wód gruntowych na terenach objętych inwestycją i w ich sąsiedztwie?

Przepisy prawa nie przewidują przeprowadzenia takich analiz na etapie postępowania o uznanie złóż kopalin za złoża strategiczne.

Uznania złoża kopaliny za złożo strategiczne nie zagrazi zasobom wodnym i nie doprowadzi do obniżenia poziomu wód gruntowych.

W przypadku gdy powstaną plany budowy konkretnej kopalni inwestor zobowiązany będzie do uzyskania odpowiednich decyzji określających środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. System oceny oddziaływania na środowisko stanowi kluczowy mechanizm ochrony interesów społecznych i środowiskowych na etapie realizacyjnym.

5. W jaki sposób Ministerstwo zamierza zagwarantować mieszkańcom, że region nie zostanie narażony na skażenie gleby, powietrza oraz trwałe zniszczenie walorów krajobrazowych i przyrodniczych?

Zagadnienie to pozostaje poza zakresem właściwości ministra. Kwestia ewentualnego wpływu wydobycia na obszary cenne przyrodniczo, korytarze ekologiczne oraz grunty rolne podlegałyby badaniu w ramach postępowania dotyczącego środowiskowych uwarunkowań ewentualnego przedsięwzięcia.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że ochrona złóż kopalin nie oznacza nakazu wydobycia (budowy kopalni), a tym samym nie stoi w sprzeczności z ochroną gleb, powietrza czy walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Jednocześnie należy podkreślić, że ochrona złóż oraz ochrona środowiska są elementami spójnego systemu, który ma zapewniać równowagę pomiędzy istniejącymi wartościami publicznymi.

6. Czy w ocenie Ministerstwa budowa kopalni rud cynku i ołowiu na obszarze Jury Krakowsko- Częstochowskiej pozostaje zgodna z dotychczasowym kierunkiem rozwoju regionu, opartym na turystyce, środowisku i jakości życia mieszkańców?

Postępowanie o uznanie złoża kopaliny za złożo strategiczne nie przewiduje przeprowadzenia takiej analizy.

Ponownie należy zwrócić uwagę na to, że ochrona złóż kopalin nie oznacza nakazu wydobycia (budowy kopalni), a tym samym nie stoi w sprzeczności z kierunkami rozwoju regionu. Decyzje w tym zakresie są podejmowane z uwzględnieniem zarówno interesu państwa, jak i lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych.

7. Jakie konkretne stanowiska w tej sprawie zajęły właściwe gminy, powiaty i organizacje społeczne oraz w jaki sposób zostały one uwzględnione w toku postępowania?

Uzyskane zostały opinie wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin, na terenie których są położone złoża rud cynku i ołowiu „Zawiercie I” RC 13 i „Zawiercie 3” RC 17226. Opinie te są negatywne, jednak wyrażają one głównie sprzeciw związany z wydobyciem złoża, a nie samą jego ochroną, jaką ma dać status złoża strategicznego.

Podobnie stanowiska przedstawione przez organizacje społeczne skupiają się na negatywnych skutkach wydobycia złóż rud cynku i ołowiu. Jak wyjaśniono w odpowiedzi na pytanie 2, uznanie złoża za strategiczne nie jest równoznaczne z rozpoczęciem wydobycia.

Celem tej decyzji jest zabezpieczenie zasobów na przyszłość – dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Ponadto w projekcie decyzji przekazanym gminom Minister nie wskazał warunków, jakie gmina powinna uwzględnić w toku realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 95 ust. 1 pkt 1 i art. 95 P.g.g., a wynikających z art. 94 a ust. 12 P.g.g. Złóża kopalin podlegają ochronie od ponad 45 lat, a ograniczenia ustawowe związane z ochroną złóż kopalin nie stanowią nowych rozwiązań ani ograniczeń. Decyzja ta nie będzie więc wpływać na władztwo planistyczne gmin.

Wszystkie stanowiska są dogłębnie analizowane w toku prowadzonych postępowań. Stanowiska samorządów oraz organizacji społecznych stanowią ważny element procesu decyzyjnego i są każdorazowo uwzględniane w analizie sprawy.

8. Czy Ministerstwo przeprowadziło rzeczywiste konsultacje społeczne, czy jedynie ograniczyło się do formalnego zebrania stanowisk bez realnej gotowości do zmiany kierunku działania?

Postępowanie o uznanie złoża kopaliny za złożo strategiczne jest postępowaniem prowadzonym na podstawie przepisów prawa, w których określone zostały przesłanki związane z uznaniem złoża kopaliny za złożo strategiczne, które podlegają analizie w ramach prowadzonego postępowania.

Postępowanie to przewiduje uzyskanie opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gmin, na terenie których jest położone złożo kopaliny, którego dotyczy dokumentacja geologiczna albo dodatek do dokumentacji geologicznej. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedstawia opinię, w drodze postanowienia, w zakresie projektowanych granic złoża strategicznego oraz sposobu zagospodarowania terenu, na którym jest położone to złożo, z uwzględnieniem uwarunkowań urbanistycznych, gospodarczych, środowiskowych i kulturowych tego terenu.

W przypadku gdy opinia gminy wykracza poza zakres postępowania, np. dotyczy sprzeciwu wobec budowy kopalni, co nie jest przedmiotem postępowania, nie wpłynie na treść rozstrzygnięcia. Organ otwarty jest na dialog ze społecznością lokalną, dialog ten w wielu przypadkach prowadzi do wypracowania konstruktywnych rozwiązań. Dlatego w Ministerstwie otwarci jesteśmy na merytoryczną dyskusję.

9. Czy Pani Minister może jednoznacznie zadeklarować, że bez społecznej akceptacji i bez pełnego wykazania braku zagrożeń środowiskowych inwestycja nie będzie dalej forsowana?

Minister Klimatu i Środowiska jest organem administracji, nie prowadzi działalności gospodarczej, dlatego niewłaściwe jest zwrócenie się o złożenie deklaracji dot. forsowania inwestycji.

Uzupełniająco należy wskazać, że w chwili obecnej nie jest prowadzone postępowanie mające na celu wydanie koncesji wydobywczej dla złóż rud cynku i ołowiu „Zawiercie I” RC 13 i „Zawiercie 3” RC 17226. Nie wpłynął również wniosek w ww. sprawie.

Należy również podkreślić, że zgodnie z przepisami prawa oraz orzecnictwem sądowym ochrona złóż kopalin nie oznacza nakazu umożliwienia budowy kopalni. Decyzja o dopuszczeniu działalności górniczej zawsze należy do społeczności lokalnej.

10. Jak Ministerstwo zamierza odbudować zaufanie mieszkańców, którzy odbierają działania resortu jako próbę lekceważenia ich głosu i marginalizowania ich obaw?

Minister Klimatu i Środowiska działa jako organ administracji geologicznej oraz realizuje nałożone na niego obowiązki. Ich wykonanie podlega regularnym kontrolom, w szczególności przez Najwyższą Izbę Kontroli, dla której obszar gospodarowania surowcami oraz ich ochrony jest bardzo ważny (znaczenie dla gospodarki kraju).

Realizacja ustawowych zadań nie oznacza jednak lekceważenia głosu społeczności lokalnych. Należy jednak podkreślić, że wielokrotnie w wystąpieniach mamy do czynienia z powielaniem nieprawdziwych zarzutów, błędną interpretacją przepisów oraz niewłaściwą oceną skutków prawnych. Przykładowo pewna organizacja społeczna, wbrew literalnemu brzmieniu przepisu, zarzuca organowi, że wszczął postępowanie bez uprzedniego wystąpienia o opinię państwowej służby geologicznej, pomimo że przepisy wyraźnie przewidują, że wystąpienie o taką opinię stanowi dopiero element postępowania administracyjnego. Takich przykładów jest więcej. Pisma będące efektem szerzenia dezinformacji oraz powielanie nieprawdziwych twierdzeń nie mogą stanowić podstawy do odstąpienia przez organ od realizacji nałożonych na niego zadań, ważnych dla interesu całego państwa. Dlatego w ministerstwie każdorazowo merytorycznie ustosunkowujemy się do pism oraz prowadzimy działania edukacyjne.

Minister Klimatu i Środowiska zorganizował spotkanie poświęcone zagadnieniom ochrony złóż kopalin w kontekście procesów planowania i zagospodarowania przestrzennego, które odbyło się 11 marca 2026 r. w siedzibie Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz online.

Spotkanie to było okazją do omówienia aktualnych wyzwań związanych z tworzeniem aktów planowania przestrzennego w gminach. W szczególności w powiązaniu z ochroną złóż kopalin. Była to okazja do wymiany poglądów i stanowisk pomiędzy przedstawicielami administracji rządowej i samorządów reprezentujących głos mieszkańców.

Organ pozostaje otwarty na dialog ze społeczeństwem i z uwagą analizuje stanowiska zarówno samorządów, jak i organizacji społecznych. Ministerstwo przywiązuje szczególną wagę do budowania transparentności procesu oraz utrzymywania dialogu w toku prowadzonych postępowań. Jednocześnie należy podkreślić, że rolą Ministra Klimatu i Środowiska jest prowadzenie polityki w obszarze zasobów naturalnych w sposób uwzględniający różne interesy publiczne – lokalne, regionalne i krajowe – oraz perspektywę długoterminową, obejmującą m.in. bezpieczeństwo surowcowe, energetyczne i rozwój gospodarczy państwa w horyzoncie wielu dekad.

Dodatkowo należy podkreślić, że w dotychczasowej praktyce Ministra jako organu współdziałającego w procesie planowania przestrzennego zawsze brał pod uwagę i respektował prawa nabyte, tj. prawo do zabudowy na terenach, które w planach miejscowych są przeznaczone pod zabudowę.

11. Czy Ministerstwo bierze pod uwagę, że forsowanie tej decyzji może doprowadzić do trwałego konfliktu społecznego i utraty zaufania obywateli do instytucji państwa?

Działania Ministerstwa Klimatu i Środowiska związane z uznaniem wybranych złóż za strategiczne mają na celu ochronę krajowych zasobów kopalin i zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego Rzeczypospolitej Polskiej. Celem tych działań jest również zapewnienie racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi w interesie społecznym. Ministerstwo dąży do równoważenia różnych interesów publicznych, w tym bezpieczeństwa surowcowego oraz jakości życia wszystkich mieszkańców.

Jednocześnie należy podkreślić, że uznanie złoża za strategiczne nie oznacza rozpoczęcia wydobywania. Taka interpretacja nie znajduje uzasadnienia w przepisach regulujących

instytucję złóż strategicznych. Instytucja złóż strategicznych nie obejmuje etapu realizacyjnego przedsięwzięcia wydobywczego. Celem tej decyzji jest zabezpieczenie zasobów na przyszłość – dla obecnych i przyszłych pokoleń.

12. Czy Pani Minister jest gotowa jednoznacznie odstąpić od działań zmierzających do uznania złóż „Zawiercie 3” i „Zawiercie 1” za strategiczne, jeżeli nie zostanie wykazane ponad wszelką wątpliwość, że inwestycja nie zagraża wodzie, zdrowiu mieszkańców i przyszłości regionu?

Pytanie opiera się na błędnym założeniu (błąd kategorii), które nie uwzględnia odrębności instytucji uznania złoża za strategiczne oraz etapów procesu decyzyjnego inwestycji wydobywczej. Uznanie złoża za strategiczne nie jest równoznaczne z decyzją o realizacji inwestycji wydobywczej.

Strategiczność stanowi instrument ochrony zasobu przyrodniczego, analogiczny funkcjonalnie do innych form ochrony zasobów przyrodniczych, takich jak ochrona przyrody, parki narodowe czy ochrona zasobów wodnych i krajobrazowych. Natomiast ewentualna inwestycja wydobywcza podlega odrębnym procedurom, w szczególności w zakresie koncesjonowania, ocen środowiskowych oraz planowania przestrzennego. Złóża kopalin stanowią jeden z zasobów przyrodniczych podlegających ochronie. Inne zasoby przyrodnicze oraz zdrowie mieszkańców podlegają również ochronie, lecz są realizowane w innych postępowaniach przewidzianych przepisami prawa.

Ochrona złóż kopalin wyraża zasadę sprawiedliwości międzypokoleniowej, zabezpieczenie złóż następuje na potrzeby obecnych oraz przyszłych pokoleń.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych KPRM.